

Збільшення міжнародної торгівлі призвело до збільшення споживання енергії, викидів парникових газів і виснаження природних ресурсів. Досягнення балансу між економічним зростанням і стійкістю навколишнього середовища є актуальною проблемою, яка вимагає інноваційних рішень і відповідальної ділової практики. Посилення протекціоністської політики та торговельна напруженість між країнами створюють загрозу перевагам глобалізації. Торговельні війни та запровадження тарифів можуть порушити ланцюжки поставок, збільшити витрати та загальмувати економічне зростання. Подолання цих викликів і сприяння багатосторонньому співробітництву є важливими для підтримки процвітаючої глобальної торгової системи.

Глобалізація глибоко вплинула на міжнародну торгівлю та комерцію, відкриваючи як можливості, так і проблеми. Це розширило доступ до ринку, сприяло економічному зростанню та технологічному прогресу. Однак це також викликало занепокоєння щодо нерівності, екологічної стійкості та протекціонізму. Щоб скористатися перевагами глобалізації та пом'якшити її негативні наслідки, уряди, підприємства та міжнародні організації повинні працювати разом, щоб просувати інклюзивну та сталу торговельну практику, яка принесе користь усім зацікавленим сторонам у взаємопов'язаній глобальній економіці.

Перелік використаних джерел:

1. Bratu R. Ş. Globalization of business and internationalization of companies and their impact on company management. *Annals of the University of Craiova, Economic Sciences Series*. 2022. № 2(50).
2. Malik A. A., Audu S. Globalization as Catalyst for International Entrepreneurship. *Journal of International Relations Security and Economic Studies*. 2023. № 2(3). p. 65-72.
3. Woods J. M., Teasley R. Responding to globalization and the growth of project-based work: an international project management curriculum. *global journal of business pedagogy*. 2023. № 7(1). p. 188.

Юрій Козак

Західноукраїнський національний університет
м. Тернопіль

РОЛЬ ГЛОБАЛЬНИХ КРИЗ У ФОРМУВАННІ СТРАТЕГІЙ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ ДЛЯ МУЛЬТИНАЦІОНАЛЬНИХ КОМПАНІЙ

Глобальні кризи, будь то фінансові кризи, економічні рецесії, геополітичні конфлікти чи пандемії, мають значний вплив на діяльність мультинаціональних компаній і вимагають від них ретельного аналізу та ефективного управління ризиками. Роль глобальних криз у формуванні стратегій ризик-менеджменту для мультинаціональних корпорацій є надзвичайно важливою, оскільки ці кризи

можуть призвести до серйозних фінансових втрат, репутаційних проблем, втрати ринкових позицій та інших негативних наслідків для бізнесу.

По-перше, глобальні кризи викликають значні фінансові та економічні ризики для мультинаціональних компаній. Наприклад, фінансові кризи можуть призвести до зменшення доступності кредитів, зростання відсоткових ставок та зниження платоспроможності клієнтів, що може вплинути на фінансові показники компаній. У таких умовах мультинаціональні компанії повинні ретельно аналізувати свої фінансові потреби, розробляти стратегії залучення фінансування та робити акцент на збереженні ліквідності.

По-друге, глобальні кризи можуть викликати ризики для ланцюга постачання мультинаціональних корпорацій. Наприклад, натуральні катастрофи, такі як землетруси чи повені, або геополітичні конфлікти можуть призвести до перерв у постачанні сировини, комплектуючих частин чи інших матеріалів. У зв'язку з цим мультинаціональні компанії повинні розробляти стратегії диверсифікації ланцюга постачання, а також посилювати співпрацю з постачальниками та розглядати альтернативні джерела постачання.

По-третє, глобальні кризи можуть призвести до змін у споживчому попиті та підвищення ризику для мультинаціональних компаній. Наприклад, пандемія COVID-19 призвела до зміни споживчих пріоритетів, змінила спосіб життя та споживчі звички. У таких умовах мультинаціональні компанії повинні швидко реагувати на зміни в ринковому середовищі, адаптувати свої продукти та послуги до нових умов та забезпечити ефективне управління запасами та логістикою.

Глобальні кризи вимагають від мультинаціональних компаній розробки та впровадження ефективних стратегій ризик-менеджменту. Це означає не лише реакцію на поточні кризові ситуації, а й попереднє планування, аналіз та прийняття відповідних заходів для зменшення впливу майбутніх криз на діяльність компанії [1].

Ті мультинаціональні компанії, які успішно реагують на кризові ситуації та ефективно управляють ризиками, можуть використати ці виклики як можливості для зміцнення своєї конкурентоспроможності та збільшення свого ринкового позиціонування. Зважаючи на важливість розуміння та ефективного управління ризиками під час глобальних криз, розглянемо практичні приклади стратегій ризик-менеджменту, які мультинаціональні компанії можуть використовувати для мінімізації негативних наслідків таких криз [2]:

- диверсифікація ланцюга постачання: компанія Apple активно використовує стратегію глобальної диверсифікації свого ланцюга постачання, маючи постачальників з різних країн, що дозволяє зменшити ризик внаслідок збоїв у постачанні з певних регіонів;
- аналіз та моніторинг ризиків: компанія Toyota використовує систему раннього попередження про можливі ризики у своєму глобальному ланцюгу постачання, що дозволяє їй швидко реагувати на потенційні загрози та уникати втрат;
- створення альтернативних стратегій: компанія Nestle розробляє альтернативні стратегії логістики та постачання в разі можливих

кризових ситуацій, таких як припинення діяльності портів чи обмеження на кордоні;

- запаси та управління запасами: компанія Procter & Gamble використовує стратегію ефективного управління запасами, що дозволяє їй забезпечити необхідні запаси сировини та матеріалів для виробництва продукції навіть у випадку збоїв у постачанні;
- страхування та фінансові інструменти: мультинаціональні компанії можуть використовувати страхові поліси та фінансові деривативи для захисту від фінансових ризиків, пов'язаних з коливаннями валютних курсів чи процентних ставок.

Ці приклади демонструють, як мультинаціональні компанії можуть використовувати стратегії ризик-менеджменту для адаптації до глобальних криз та збереження стабільності свого бізнесу.

Глобальні кризи мають значний вплив на мультинаціональні компанії та вимагають від них гнучкості, адаптивності та ефективного управління ризиками. Наприклад, фінансові кризи, економічні рецесії, геополітичні конфлікти та пандемії створюють ризики для фінансового стану, ланцюга постачання та споживчого попиту мультинаціональних корпорацій [3]. Управління ризиками під час глобальних криз є ключовим аспектом стратегічного управління мультинаціональними компаніями. Для цього вони використовують різні підходи, такі як диверсифікація ланцюга постачання, аналіз та моніторинг ризиків, створення альтернативних стратегій, управління запасами та фінансові інструменти.

На практичному рівні це означає, що мультинаціональні компанії повинні бути готові до реагування на негативні зовнішні впливи та швидко адаптуватися до змін у глобальному середовищі. Вони повинні розробляти та впроваджувати ефективні стратегії ризик-менеджменту, які дозволять їм зберігати стабільність та збільшувати конкурентоспроможність навіть у складних умовах. Таким чином, глобальні кризи можуть бути істотними викликами для мультинаціональних компаній, проте вони також відкривають можливості для інновацій та розвитку. Ті компанії, які успішно впроваджують стратегії ризик-менеджменту та адаптуються до змін, можуть використати глобальні кризи як стимул для свого зростання та успіху на міжнародному ринку.

Перелік використаних джерел:

1. Cui V., Vertinsky I., Wang Y., Zhou, D. Decoupling in international business: The 'new' vulnerability of globalization and MNEs' response strategies. *Journal of International Business Studies*. 2023. № 54(8). p. 1562-1576.
2. Zheng Y., Dong H., Milojevic M. RMB resilience strategies to drive business performance amid the global crisis. *Journal of Business Economics and Management*. 2023. № 24(6). p.1102-1118.
3. Kouloukoui D., da Silva Gomes S. M., Torres F. A., Torres E. A. Business climate risk management: international perspectives and strategic determinants. *Environment, Development and Sustainability*. 2023. p. 1-42.